

Grundlovs §§ 48 og 49. — Jeg har denne Gang kun fremdraget den enkelte Side, nemlig Opfattelsen af selve Grundlovens § 25. Den fandtes jo ikke i det oprindelige Grundlovsudkast; den er saa at sige tilfældig bleven til ved Forslag udefra, man var endog ogsaa uenig, om den var nødvendig eller ikke, men man kom til det Resultat, at den maaste være nødvendig, fordi det vilde være urimeligt at indfalde Rigsdagen, hver Gang der kunde indtræffe et eller andet Tilfælde, som gjorde en eller anden Foranstaltning nødvendig, der ellers skulde ordnes ved almindelig Lov; i alt Fald mente man, at det var ret bekvemt at have denne lille § 25, som nu er bleven Grundlovens Hovedhjørnesten. At det ikke har været Meningen, at den skulde være Grundlovens Hovedhjørnesten, synes jeg nok fremgaar aldeles utvetydigt deraf. Naar man tillige veed, at Kampen før 1849 for en stor Del førtes for Bevillingsretten, og at man den Gang mente, at naar man havde Bevillingsretten, havde man i Grunden alt, kan man ogsaa sige sig selv, at de, der førte Kampen, ikke vilde sætte en Paragraf ind i Grundloven, der saa at sige tilintetgjorde Betydningen af Bevillingsretten. Jeg skal i saa Henseende blot minde om en Udtalelse af nuværende Amtmand, Kammerherre Wille under Grundlovsforhandlingerne i 1866, hvor han næsten profetisk, kan jeg sige — i alt Fald er det indtruffet, hvad han spaaede — udtalte, at dersom man overhovedet vilde admittere foreløbige Finanslove, betød det i Virkeligheden alt konstitutionelt Livs Død og Lammelse. Jeg tror nok, at disse Ord ere slaaede til. Saa længe det er saaledes her, at en Minister, der har indbragt et Forslag om store finansielle Bevillinger, f. Eks. i Folketinget, og faaet det nægtet der, kan afholde disse Udgifter paa forventet Tillægsbevilling, da tror jeg rigtignok, man maa sige, at det konstitutionelle Liv er dødt og lammet. Og jeg stønner heller ikke, at dette ærede Ting har nogen iunderlig Indflydelse paa den finansielle Myndighed — hvad det kan have ad andre Veje, vedkommer ikke Sagen; her kan jo kun tales om det ærede Ting som saabant, og det ærede Ting som saadant har, synes jeg, om muligt endnu mindre Indflydelse end Folketinget. Efter min Mening kan man saaledes nok sige, at det er ind-

truffet, at det konstitutionelle Liv er lammet ved den finanslovgivende Myndighed, vi have, og det vil ikke komme tilbage, inden vi komme ind i normale Forhold. — Naar der nu heller ikke fra min Side skal gives mere Anledning til at tale derom end den, der er givet ved disse Ord, jeg har udtalt, der holde sig temmelig nær til de saa Ord, der findes i Betænkningen; naar der ikke fra vor Side tales meget derom, og der ogsaa i Befolkningen tales mindre derom, tror jeg, at man ikke deri bør se et Tegns paa, at det er ved at glemmes — jeg tror snarere, at man deri bør se et Tegns paa, at Ordspørget har Ret, som siger: „Den Hund, der gøer, bider ikke“ — de, der tale allermost, gøre i Almindelighed mindst. Købstadbefolkningen maa jeg tilstaa, at jeg ikke tender saa nøje, men om Landbefolkningen maa jeg sige, at den — den har vel mere eller mindre gode Egenstaber — i alt Fald efter min Mening sikker har den Egenstaber, at den ikke er snar til at glemme, og det, der er sket i disse Aaringer, frygter jeg for vil efterlade saa dybe Spor, at det ikke snart glemmes — ja, jeg vil ikke sige, at jeg frygter det, men jeg kan kun sige, at efter min Mening er der slaaet saa dybe Saar, at de vanskelig ville glemmes. Jeg skal imidlertid ikke komme dybere ind derpaa, naar der ikke fra anden Side gives mig Anledning dertil.

Der er en anden Side, som den ærede Ordspører fremdrog, at naar man staar paa Ministeriets Standpunkt, at foreløbige Finanslove ere lovlige — det er jo det Standpunkt, Ministeriet staar paa i Henhold til § 25 — saa er dermed givet, at den foreløbige Finanslov i alle sine Enkeltheder kan have ethvert som helst Udseende. Da forekommer det mig nok, at man meget godt kan staa paa det Standpunkt at sige: Ja, jeg betragter selve Hovedsagen, selve de foreløbige Finanslove som ulovlige; men selv om jeg gik ud her fra, synes jeg, der er de og de Ting, der forekomme mig at være særlig grelle. Det forekommer mig fra mit Synspunkt at være et fuldkomment korrekt Standpunkt, og det forekommer mig egentlig ogsaa, at det kunde være det for det ærede Fler-tals Side, men det maa det ærede Fler-tal selv om. — Den ærede Ordspører bemærkede først, at det, at der var flere eller færre